

ABSTRACTS

"Disengagement, continuity and activity theory: the association between degree of activity and life satisfaction of recently retired people" (M. Van Houtte)

Starting point of this paper is retirement as the loss of the work role. Central to this are three theories about growing old, namely the disengagement theory, the continuity theory and the activity theory (substitution theory). These theories all make the connection between the degree in which the elderly are socially active and their life satisfaction. From these theories, three ways of adjustment to retirement are derived. Each has been related to life satisfaction. Empirical data for recently retired people indicate that substitution yields the highest scores. A further exploration instills the assumption that each way of adjustment may lead to a good life satisfaction, since people choose that way which corresponds best with their own life style and personality.

"Sport and Well-Being: Gender and Age Differences During Adolescence" (L. De Rycke)

Despite the widely held belief that physical activity can make a significant contribution to adolescents mental health, the research efforts have concentrated primarily on adults.

Based on the assumption that multiple roles reduce psychological distress, the mental health advantage of boys vs. girls is examined as a function of multiple-role occupancy (academic and athletic). Well-being is defined in terms of adaptation to school life as reflected by indicators such as self-esteem, mastery and anxiety. Data from a survey of 2465 adolescents in Flanders produce no significantly higher rates for the possession of the two roles. It is concluded that, if a choice must be made, the focus should be on academics.

"Three times religious belief: the questions questioned" (Hans Waeghe & Geert Loosveldt)

In surveys, more particular, value studies, the question asking for religious belief is considered as a standard demographic term. These questions are usually dealt with in a standardised way without many methodological concern. In this study, the question asking for religious belief was three times altered. The data originate from three independent samples of Flemish 20-21-year olds (spring 1991, 1992, 1994). These three samples are, based on the comparability of several background variables, comparable.

Results of the analysis show that the question for religious belief is very susceptible to change in response alternatives. For instance: the number of Catholics halved after adding the category 'believing' to the response alternatives, this while the wording of the category 'catholic' was invariant across the three samples. When adding 'active' to the category 'free-thinker' this category was reduced to one third of the original size, in the same time the category 'non-believers' doubled. These findings call for more methodological attention for this kind of questions.

Some explanations are proposed and some propositions are made to do further research on this and related topics.

RESUMES

"La théorie du desengagement, de la continuité et de l'activité: le rapport entre le degré d'activité et le bien-être chez les jeunes pensionnés" (M. Van Houtte)

Le point de départ de cet article est la mise à la retraite en temps que perte du rôle actif. Trois théories sont à la base de cette étude, c'est à dire la théorie du desengagement, de la continuité et de l'activité (la théorie de la substitution). Ces théories mettent en rapport la façon dont l'homme vieillissant est socialement actif et son bien-être. De ces trois théories sont déduites, en fonction de bien-être, autant de méthodes d'adaptation à la mise à la retraite. Des recherches empiriques chez les jeunes pensionnés ont démontré que la substitution donne les meilleures scores concernant le bien-être. Recherche explorative donne une indication que probablement chaque méthode d'adaptation peut apporter une vie satisfaisante, moyennant le choix judicieux de méthode s'accordant le mieux à la propre mode de vie et personnalité.

"Sport et bien-être des adolescents: effets différents selon le sexe et l'âge" (L. De Rycke)

Dans cet article, l'auteur a examiné dans quelle mesure sport exerçait une influence sur le bien-être des adolescents.

Le bien-être est considéré comme une expérience subjective qui est en rapport avec un ensemble de facteurs liés au pouvoir d'adaptation à la vie scolaire.

Sur base de l'hypothèse que plusieurs rôles favorisent une santé psychologique, les résultats obtenus ne permettent pas de conclure que l'exercice physique puisse exercer un effet unique sur les diverses facettes du bien-être.

Des propositions concrètes sont faites pour optimiser les effect bienfaites des activités physiques.

"Trois fois conviction religieuse: la question questionnée" (Hans Waege & Geert Loosveldt)

Dans des recherches concernant les opions, la question concernant les convictions religieuses est considérée comme une question simple qui ne'est pas sujet à des questions methodologiques.

Dans cette étude, la question concernant les convictions religieuses est changé trois fois. Les données ont été recueillies en Flandre à trois moments différents (printemps 1991, 1992 et 1994). auprès de jeunes âgés de 20 et 21 ans. Après l'analyse des caractéristiques sociales et demographiques des trois sondages ont peut inférer que les données sont comparables.

Après l'analyse, on peut conclure que la question sur la conviction religieuse est très sensible pour des changements. Par exemple: après avoir ajoutée la categorie 'croyant', le nombre de Catholiques diminue de moitié. Après avoir ajoutée l' adjectif 'actif' à la categorie 'libéral', cette categoriée est reduce à un tiers, en même temps le categorie 'non-croyants' est doublée.

Quelques explications pour ces resultats sont proposés et des propositions pour des études plus profondes sur ce problème sont fait.

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Lieven De Rycke is licentiaat in de Sociologie. Hij is als assistent verbonden aan de vakgroep Sociologie van de Universiteit Gent.

Mark Elchardus is hoogleraar sociologie aan de Vrije Universiteit Brussel. Dit jaar bekleedde hij de binnenlandse Francqui-leerstoel aan de Universiteit Antwerpen.

Rudi Laermans (1957) doceert o. m. cultuursociologie aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Geert Loosveldt (1956) is socioloog en als hoofddocent verbonden aan de vakgroep dataverzameling en analyse van het departement sociologie van de KULeuven, waar hij onderzoekstechnische vakken doceert. Zijn onderzoeksactiviteit richt zich voornamelijk op de kwaliteit van survey-data.

Albert Martens is als hoogleraar sociologie verbonden aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Mieke Van Houtte (1971) is licentiaat in de sociologie. Zij is als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de vakgroep sociologie van de Universiteit Gent.

Richard von Weizsäcker is oudpresident de Duitse Bondsrepubliek.

Hans Waege (1968) is socioloog en is als assistent verbonden aan de vakgroep dataverzameling en analyse van het departement sociologie van de KULeuven. Zijn onderzoeksactiviteit richt zich ondermeer op waardenonderzoek bij jongeren en de vergelijkbaarheid van survey-data. Op dit moment werkt hij aan een doctoraatsproject over operationalisering en de kloof tussen theorie en survey-onderzoek toegepast op de meting van maatschappelijke integratie.

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Manuscript. In regel komen alleen originele bijdragen in de Nederlandse taal in aanmerking. De gebruikelijke lengte belooft een 20-tal bladzijden. In het manuscript dient de voorkeurspelling gevolgd. Naast deze klassieke artikels neemt het tijdschrift ook wetenschappelijke essays, onderzoeksnota's en besprekingsartikels op.

Titelpagina. De eerste pagina van elke bijdrage bevat de titel en de naam van de auteur(s). Daarnaast wordt in ongeveer 50 woorden een korte persoonsbeschrijving per auteur gegeven met daarin volgende gegevens: naam en voornaam, geboortejaar, titel beroepsomschrijving en instelling waaraan men verbonden is.

Abstract. Van het artikel wordt in maximum 150 woorden een samenvatting gemaakt zowel in het Nederlands, in het Frans als in het Engels waarin naast de probleemstelling het essentiële van de inhoud wordt weergegeven. Deze abstracts verschijnen o.m. in Sociological Abstracts.

Paragrafen. De paragrafen worden genummerd volgens het decimale stelsel. Hoofdparagrafen krijgen de nummers 1, resp. 2 enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1., resp. 2.1., 2.2., enz.

Tabellen en grafieken. Deze dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd. Alle tabellen en grafieken behoren een titel te dragen.

Voetnoten. Worden aan het einde van het artikel vermeld in de volgorde waarin ze in de tekst voorkomen. In de tekst zelf worden ze aangegeven door een arabisch cijfer tussen haakjes.

Literatuurverwijzingen, of de zgn. bibliografische voetnoten, worden in de tekst aangeduid door tussen haakjes de naam van de auteur (vanaf 3 auteurs enkel de eerste naam gevolgd door "e.a."), jaartal van de publikatie en de bladzijde(n) te vermelden; b.v. ... (Janssens, 1982c: 17-20). Na de voetnoten wordt in een bibliografie de volledige literatuurverwijzing gegeven.

Voor een artikel zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), jaar (tussen haakjes), de titel van het artikel (tussen '), het tijdschrift (cursief), jaargang, nummer, eerste en laatste pagina; b.v. Janssens, M.B.F.A. (1982) 'Relevantie van de sociologie voor de maatschappij', *Sociologie en Maatschappij*, 13 (3): 326-342.

Voor een boek zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), jaar (tussen haakjes), titel (cursief), plaats van uitgave: uitgever; b.v. Janssens, M.B.F.A., J.O.P. Peeters (1982), *Sociologie in de Maatschappij*. Antwerpen: Het Vlaamse Boek.

Voor een verzamelwerk wordt de volgende werkwijze gevolgd: naam van auteur(s) gevolgd door voorletter(s), jaar van publikatie (tussen haakjes), titel van artikel (tussen '), bladzijden in het boek (pp. ...-...). In: naam van editor(s), gevolgd door voorletter(s) (eds.), titel van verzamelwerk (cursief), plaats van uitgave: uitgeverij; b.v. Janssens, M.B.F.A. (1982), 'Relevantie van de sociologie voor de maatschappij', pp. 5-22, in: Janssens, M.B.F.A., J.O.P. Peeters (eds.), *Sociologie en Maatschappij*. Antwerpen: Het Vlaamse Boek.

Indien een recente uitgave van een werk wordt gebruikt dat meermaals werd gepubliceerd, wordt achter de naam van de auteur het jaartal van de eerste uitgave eerst gegeven en het jaartal van de gebruikte uitgave tussen haakjes erachter geplaatst, bijvoorbeeld: Weber, M. (1921 (1976)), *Wirtschaft und Gesellschaft*. enz.

Met de steun van het Ministerie
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de Universitaire Stichting
van België

Zestiende jaargang

tijdschrift
voor
sociologie

nr. 2 — 1995